

ПІДЗЕМНІ ВОДИ. ОСНОВНІ АРТЕЗІАНСЬКІ БАСЕЙНИ УКРАЇНИ. БОЛОТА, ЇХ ТИПИ І ПОШИРЕННЯ. ПРИЧИНИ ЗАБОЛОЧЕННЯ

Практична робота № 4 (продовження). Позначення на контурній карті боліт

Мета: сформувати в учнів знання про основні артезіанські басейни України, їх розташування; вивчити закономірності поширення боліт різних типів у межах території України; продовжувати формувати навички роботи з географічними картами та різними джерелами географічної інформації; сприяти формуванню в учнів критичного мислення. Тип уроку: комбінований.

Обладнання: фізична карта України, карта поверхневих вод України, кліматична карта, атлас, підручник.

Опорні та базові поняття: підземні води, артезіанський басейн, болота – низинні, верхові, перехідні.

Географічна номенклатура: артезіанські басейни: Дніпровсько-Донецький, Волино-Подільський, Причорноморський.

ХІД УРОКУ

I. Організаційний момент

II. Актуалізація опорних знань і вмінь учнів

Приєм «Інтелектуальна розминка»

- Назвіть, які за походженням бувають озерні улоговини?
- Назвіть приклади озер з різним походженням озерних улоговин.
- Укажіть, які райони України мають найбільше озер. Поясніть, чому ці райони України багаті на озера.
- Назвіть та покажіть на карті найбільші озера.
- Назвіть та покажіть на карті найбільші водосховища.

III. Мотивація навчальної і пізнавальної діяльності

Учитель. Води, що містяться у верхній частині земної кори (до глибини 12–16 км) називаються підземними. На уроці ми маємо з'ясувати наскільки країна забезпечена підземними водами.

IV. Вивчення нового матеріалу

Учитель. Підземні води залежно від рельєфу, геологічної будови та складу гірських порід залягають на різній глибині та мають різні властивості. Глибина залягання підземних вод неоднакова в різних природних зонах: у зоні мішаних лісів — 0,5–1,0 м, лісостеповій — від 2 до 5 м, у зоні степів — 7–10 м.

1. Приєм «Проблемне питання»

Спробуйте пояснити, чому спостерігається така закономірність.

З'ясуйте різницю між поняттями: ґрунтові води та артезіанські води.

Учитель. В Україні 7 підземних водних басейнів, серед яких найбільші — Дніпровсько-Донецький (50 % запасів підземних прісних вод, що експлуатуються), Волино-Подільський, Причорно-морський. Глибина залягання їх водоносних горизонтів становить 175–500 м і більше.

2. Приєм «Географічна лабораторія»

- З'ясуйте, особливості найбільших артезіанських басейнів (розташування, відклади, потужність, використання для водопостачання).

3. Прийом «Проблемне питання»

- З'ясуйте, де в Україні видобувають мінеральні води? Якого вони типу? Як вони використовуються?
- Назвіть найвідоміші курорти України, що пов'язані з джерелами мінеральних вод.

4. Прийом «Словничок»

Згадайте, що ми називаємо болотами?

5. Прийом «Географічна лабораторія»

З'ясуйте, за різними джерелами географічної інформації, чим відрізняються низинні, верхові та перехідні болота.

Результати дослідження занотуйте до таблиці.

Тип болота   Особливості розміщення   Особливості мінерального складу

Особливості живлення

низинне

верхове

перехідне

Учитель. У межах України найбільше боліт на Поліссі, у долинах степових річок та Карпатах. Вони займають до 4 % території України.

6. Прийом «Проблемне питання»

- Спробуйте зазначити чинники, які впливають на формування боліт.
- Спробуйте пояснити значення боліт для природних комплексів.

V. Закріплення вивченого матеріалу

Прийом «Інтелектуальна розминка»

- Вкажіть, до яких наслідків призведе інтенсивне осушення боліт?
- Поміркуйте, чи можна шкідливі відходи господарської діяльності людини скидати під землю на значні глибини?

VI. Підсумки уроку

Прийом «Мене вразило»

Учні називають факти, пов'язані з темою уроку, які їх найбільше вразили.

VII. Домашнє завдання

Опрацюйте текст підручника

Джерела:

1. Капіруліна С. Л., Сорока М. В.

Усі уроки географії. 8 клас / С. Л. Капіруліна, М. В. Сорока — Х.: Вид. група «Основа», 2008.— 240 с.— («12-річна школа»).

2. Сайти: www.belpokupki.ru

www.tc-btrus.ru

geo-tur.narod.ru

www.geoevents.ru

www.hot-putevki.ru

forum.krasmama.ru

inpath.ru

www.tury.ru

